

Kap 6 Er følelser et hinder for kunnskap?

Oliver Ekeberg

Contents

1	Oppsummering	1
2	Introduction	2
3	Idealet om den rasjonelle og derfor ikke-rasjonelle forsker	2
4	Feministisk kunnskapsteori og feministisk vitenskapsteori	3
5	Hva er Emosjoner?	3
6	Jagger mot følelsesbaserte syn på emosjoner	4
7	Tilbake til detektiven og mordet på Jensen	5

1 Oppsummering

Jagger ville tilbakevise den vestlige myten om hva rasjonell er.

At forskning skal være objektiv og ikke påvirket av emosjoner, vil føre til diskriminering og undergraving av kvinner innen vitenskapen.

Jagger sin definisjon på emosjon mener at man må legge mindre vekt på følelser. Definisjonen på emosjon er FVM. Altså

1. Det er en følelse du får av en situasjonen
2. Det er en vurdering av situasjonen
3. Motivasjon til å handle for å navigere denne situasjonen

Jagger sa at: *Hvis emosjoner motiverer handling, har innhold, innebærer vurderinger og er under vår kontroll, er det lettere å akseptere at de kan spille en rolle i vitenskapen.*

Videre så er vitenskap allerede emosjonelt styrt. Vi forsker på det som interesserer oss. En detektiv er styrt av emosjoner i å finne den skyldige på bakgrunn av egen mistanke.

2 Introduction

I den første delen av boken snakker vi om vitenskap og kunnskap. Men ikke om vitenskap og følelser.

3 Idealet om den rasjonelle og derfor ikke-rasjonelle forsker

Et viktig mål for Jagger er å tilbakevise den vestlige myten om hva det er å være rasjonell. EN viktig del av forskning forutsetter at vi setter alt av emosjoner til side. Med andre ord; hvis forskning er påvirket av emosjoner, kan vi ikke stole på resultatet.

La oss si at Jensen er blitt drept. Detektiven for saken konkluderer med at Berg skyldig i drapet. Når detektiven skal legge frem bevis, kan hen på ingen måte henvise til emosjoner. Det er ikke gyldig bevis for detektiven å si at "Du ser skyldig ut". Beviset må være objektivt, og det innebærer at emosjoner og følelser er lagt til side.

Ta for eksempel Einsteins relativitetsteori. Det at fysikere kan akseptere denne teorien i dag, har ingenting med emosjoner å gjøre.

At vitenskap bær være objektiv er ubestridelig. Men Jagger argumenterer for at det er en forenkling. Ifølge Jagger spiller emosjoner en sentral rolle i vår søken om kunnskap. Det er tre sentrale konklusjoner i Jaggars artikkel

1. Vestens filosofi og vitenskap har betraktet emosjoner som et hinder for å finne kunnskap. Ifølge Jagger er dette feil. Emosjoner spiller en viktig og positiv rolle i vitenskapelig og intellektuelt arbeid
2. Jagger fremlegger en teori om hva emosjoner er. Den har 4 viktige deler
 - Emosjoner har innhold
 - De er aktive, ikke passive
 - Vi kan kontrollere og styre (til en viss grad)
 - emosjoner er sosialt konstruerte
3. Resultatet av den ikke-emosjonelle forsker, er "Epistemisk utestengning" av kvinner og andre grupper. Når man blir sett på som emosjonell, impliserer det, ifølge det rådende forskeridealet at man ikke er rasjonell. Dette har plasser kvinner i en epistemisk mindreverdige eller underlegen posisjon

Objection: *Jeg skjønner ikke Jagger sin nye teori om hva emosjoner er, og hvorfor det skal motbevise at kunnskap skal være objektiv, og at emosjoner er et hinder for dette. Dette virker som ytterlig bullshit*

4 Feministik kunnskapsteori og feministisk vitenskapsteori

Feministisk- kunnskapsteori og vitenskapsteori har en deskriptiv del og en normativ del.

- Deskriptiv: hvordan kjønn påvirker hvordan vi forstår kunnskap og vår egen vitenskapelige praksis
- Normativ: Utvikle teorier om hvilke roller kjønn *bør* spille for disse områdene.

Elizabeth Anderson: Fem. kunnskaps og vitenskapsteori kartlegger hvordan de dominerende oppfatningene og praksisene knyttet til kunnskapsskrivelse, kunnskapsoppnåelse og -begrunnelse systematisk diskriminerer kvinner og andre undertrykte grupper, og forsøker så å endre disse oppfatningene og praksisene slik de fremmer gruppenes interesser

Ifl Anderson, seks måter kunnskapspraksis diskriminerer kvinner på

1. Kvinner blir ekskludert fra forskning
2. Kvinners epistemiske autoritet undergraves
3. Kvinnelige måter å forske på blir nedvurdert
4. Man fremmer teorier om kvinner som fremstiller dem som underlegne
5. Fremmer teorier som gjør kvinners rolle i kunnskapstilegning usynlig
6. Fremmer teorier som forsterker kjønnsdiskriminering

Sentrale spørsmål for Jaggar: *Hva er forholdet mellom rasjonalitet, emosjoner og følelser? Hva er forholdet mellom kjønnsroller, emosjoner og følelser*

5 Hva er Emosjoner?

Eksempler på emosjoner

1. Redsel
2. Kjærlighet
3. Avsky
4. Stolthet

Ta en svømmer som møter på en hai. Svømmerens reaksjon har *tre* elementer som er viktig for definisjonen av emosjoner

1. **F**: Hun har en *følelse*, i stor grad fysiologisk

2. **V** Hun *vurderer* sin situasjon på en ny måte. Hun opplever redsel for haien. Vi kan si at emosjonen har et innhold og er rettet mot noe
3. **M** Svømmeren blir *motivert til å handle*. Hun har en sterk motivasjon for å komme seg vekk fra haien, eller unngå å bli spist

Alle emosjoner kan generaliseres ned på det samme nivå (FVM). Dette er ingen fasit. Folk har forskjellige meninger. Jeg spør: ***Hva er forskjellen på emosjon og følelse:***

En emosjon er en fysiologisk eller psykisk reaksjon av en helhetlig opplevelse

En følelse er en indre subjektiv opplevelse av en emosjon.

6 Jaggar mot følelsesbaserte syn på emosjoner

Jaggar påpeker at teorier som ser på emosjoner som følelser, må akseptere at emosjoner i stor grad er utenfor vår kontroll

Hvis emosjoner skal spille en større rolle i hvordan vi får kunnskap, må vi forkaste følelses delen. Jaggar har flere grunner til dette

1. Vi kan ha emosjoner uten at det er ledsaget av en følelse. Vi kan være stolte, uten at det kommer fra en følelse. Hvis dette er riktig, kan ikke følelser og emosjoner være det samme
2. Emosjoner er sosialt konstruerte - de er ikke primitive og ikke kulturelt universelle. Det finnes kulturer hvor emosjoner ikke forekommer. For eksempel at et barn er stolt av å rydde rommet
3. Jaggar vil vektlegge motivasjonskomponenten. De er aktive måter å forholde seg til virkeligheten på. Ikke passive reaksjoner

Jaggars teori om emosjoner fokuserer på V og M og betrakter F som mindre viktig.

Hvis emosjoner motiverer handling, har innhold, innebærer vurderinger og er under vår kontroll, er det lettere å akseptere at de kan spille en rolle i forskning.

Et argument for denne definisjonen er at forskning på et tema foregår, fordi det er ***interesse*** for det temaet.

Jaggar sier også at våre teorier og observasjoner er direkte påvirket av emosjoner.

For eksempel: 1800-tallets antropologer var ifølge Jaggar i stor grad styrt av forakt av ikke-hvite mennesker. Det påvirket teorier og observasjoner antropologer gjorde.

Observasjoner som blir brukt som evidens for teorier er i tillegg formet av emosjoner. Når vi ser eller hører noe, må det tolkes. Slike tolkninger, er delvis betinget av våre

emosjonelle reaksjoner. Hva vi ser og hører er også betinget av hva vi fokuserer på, og dette er delvis påvirket av emosjonelle reaksjoner.

Fokus er sterkt påvirket av emosjoner, og fokus påvirker hva vi observerer, og hvordan vi tolker det vi observerer

7 Tilbake til detektiven og mordet på Jensen

Dersom detektiven er sterkt mistenkelig av Berg og upålitelig, vil detkt. fokusere mer etterforskning på Berg. Vi ser at motivasjon og forskningsfokus kan påvirkes av emosjoner.

Vi kan finne to personer. En som beundrer og en som hater Berg. Vi vil da observere at begge personer får forskjellige konklusjoner, på bakgrunn av deres emosjoner.

Om Jagger har rett, får vi flere vanskelige spørsmål:

1. Hvordan kan vi ha rasjonelle diskusjoner, og hvordan kan vi oppå rasjonell enighet?
2. Hvordan kan vi komme frem til hva som vil være ”korrekte” emosjoner i en rasjonell diskusjon?